

Stjórnarskrárnefnd
b.t. til Páls Þórhallssonar, ritara nefndarinnar
Stjórnarráðshúsinu við Lækjartorg
150 Reykjavík

Reykjavík 15. maí 2005.

Efni: Erindi Frjálshyggjufélagsins vegna fyrirhugaðrar endurskoðunar stjórnarskrár lýðveldisins Íslands og ráðstefnu þar að lútandi þann 11. júní nk.

A. Almennt um Frjálshyggjufélagið

Frjálshyggjufélagið var stofnað 10. ágúst 2002. Félagið starfar að fræðslu og umræðu um frjálshyggju á Íslandi.

Frjálshyggjumenn trúa því að hver einstaklingur hafi rétt til frelsis. Hann megí sinna hugðarefnum sínum og leita hamingjunnar á þann hátt sem hann sjálfur kýs. Hann megí þó ekki beita aðra menn ofbeldi.

Að skerða frelsi annars manns er ofbeldi. Því má enginn skerða frelsi annarra, hvorki einn né í félagi við aðra. Frelsissskerðing af hálfu ríkisins er venjulega ill og röng.

Nauðsynlegt getur talist að gera lágmarksundantekningar á frelsisreglunni til að vernda frelsið sjálft. Ef ekki kemur til slíkrar vernd eru allar líkur á að frelsið verði lítið. Eðlilegt hlutverk ríkisvaldsins felst því í lagasetningu, löggæslu, dómgæslu og landvörnum.

Reglan um frelsi felur meðal annars í sér tjáningarfrelsi, trúfrelsi, fundafrelsi, ferðafrelsi, viðskiptafrelsi og félagafrelsi. Nefna má dæmi um einstakar athafnir sem leyfa ber fólki að stunda; flytja inn tómatu frá útlöndum, drekka kaffi, auglýsa tóbak, stunda leigubílaakstur, tilbiðja Allah, neyta fíkniefna, synda, kaupa hlutabréf, stunda hnefaleika, versla með matvörur, smíða hús, borða hamborgara og stunda lögfræðistörf. Öll þessi réttindi leiða af sömu reglu.

Frelsisunnendur virða til dæmis tjáningarfrelsi í öllum tilvikum. Tjáningarfrelsi hlýtur að vera almennt því frelsi til að tjá eingöngu skoðanir sem yfirvaldinu eru þóknanlegar er ekki frelsi.

Menn eru mismunandi, með mismunandi smekk og skoðanir. Þeir geta ekki ætlast til þess að fá frelsi til að hafa smekk sinn og stunda áhugamál sín nema þeir virði frelsi annarra; ekki bara frelsi til að gera sömu hluti, heldur líka frelsi til að gera aðra hluti. Maður sem stundar fjallgöngur hefur ekki eingöngu skyldu til að virða frelsi annarra til að stunda fjallgöngur, heldur einnig kappakstur. Kappakstur er einum manni það sem fjallgöngur eru öðrum.

Frelsið er því friðvænlegt. Það felur í sér að menn virði ofbeldislausar athafnir annarra. Frjálshyggja er stefna umburðarlyndis.

B. Helstu stefnumál Frjálshyggjufélagsins við endurskoðun stjórnarskrár

Frjálshyggjufélagið leggur til eftirfarandi sjónarmið við við hugsanlegar breytingar á stjórnarskrá lýðveldisins Íslands:

I. Kafli

Frjálshyggjufélagið leggur ekki til neinar breytingar verði gerðar á I. kafla stjórnskipunarlaganna.

II. kafli

Félagið leggur til að embætti forseta Íslands verði lagt niður og þær stjórnskipulegu skyldur sem hvíldu á embættinu verði falið forseta Alþingis, forsætisráðherra eða forseta Hæstaréttar.

III. kafli

Félagið leggur til að Ísland skuli vera eitt kjördæmi og vægi að atkvæða í þingkosningum skuli vera jafnt yfir allt landið. Félaginu þykir óeðlilegt að fulltrúar fámennari kjördæma á Alþingi geti haft mun minna fylgi á bak við sig heldur en þingmenn stærri kjördæma.

Félagið leggur til að fjöldi þingmanna verði takmarkaður.

Félagið leggur til að skilyrði 34. gr. stjórnarskrár um óflekkað mannorð til kjörgengis verði felld út. Nauðsynlegt er fyrir lýðræðið að allir geti kosið fulltrúa sinn á þing. Á það bæði við um þá sem meirihlutinn telur hafa óflekkað mannorð sem og aðra. Þá er það er mat kjósenda hvaða eiginleikum þeir telja frambjóðendur eigi að hafa sem og að meta hvaða eiginleika þeir hafi í raun. Ennfremur nægja refsingar við afbrotum sem viðbrögð

samfélagsins við frávikum frá almennt viðurkenndri háttsemi. Þegar einstaklingur hefur afplánað dæmda refsingu sína á hann að njóta sömu réttinda og aðrir til að bjóða krafta sína fram til þingsetu.

IV. kafli

Félagið leggur ekki til að breytingar berði gerðar á IV. kafla stjórnskipunarlags.

V. kafli

Félagið leggur ekki til að breytingar verði gerðar á V. kafla stjórnskipunarlags.

VI. Kafli

Félagið leggur til að 62. gr. stjórnarskrárinnar verði felld úr gildi. Á Íslandi ríkir trúfrelsi, sbr. 63. gr. stjórnarskrárinnar. Stjórnvöld eiga þar af leiðandi ekki að styðja einn trúarhóp umfram annan. Öllum á að vera frjálst að iðka trú sína og greiða til þess trúfélags sem þeir sjálfir kjósa. Einstaklingar sem ekki eru kristnir eiga því ekki að þurfa að greiða til hinnar lúthersku evangelísku kirkju. Að sama skapi á einstaklingur ekki að þurfa að greiða þau gjöld sem honum hefði annars borið að greiða til trúfélags, til Háskóla Íslands.

VII. Kafli

Félagið leggur til að í kaflann verði sett almennt ákvæði um frelsi einstaklinga til athafna svo lengi sem þeir skaða ekki með beinum hætti aðra með athöfnum sínum.

Félagið leggur til að almennar undanþágur á frelsisákvæðum kaflans verði þrengdar. Félagið telur undanþágurnar of almennar og víðar.

Félagið leggur til að í kaflann verði sett ákvæði sem felur í sér almennt bann við afturvirkni íþyngjandi laga.

C. Málstofur

Frjálshyggjufélagið telur hinar þrjár fyrirhuguðu málsstofur ekki að öllu leyti vera hentugar megináherslum félagsins. Þó verður að telja að 2. málstofa, Þrískipting ríkisvalds – pólitísk forysta – virkt eftirlit, varði þá hagsmunum sem

félagið berst fyrir hvað mest. Er að óbreyttu óskað eftir þátttöku í þeirri málstofu.

Ef nánari útskýringa eða rökstuðnings er óskað mun félagið góðfúslega verða við slíkri beiðni.

Vinsamlegast hafið samband við undirritaðan í síma 6922722 eða á netfanginu oddgeire@internet.is ef þörf er á vegna þessa erindis.

Virðingarfyllst,

f.h. Frjálshyggjufélagsins

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Oddgeir Einarsson', written over a horizontal line.

Oddgeir Einarsson,
stjórnarmaður í Frjálshyggjufélaginu